

การพัฒนานักศึกษาเครื่องเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์เรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่น  
โดยใช้บทเพลงสมัยนิยม  
Developing Improvisation for Popular Guitar Students  
Using Popular Songs

ทยากร สุวรรณภูมิ | Tayakorn Suwannabhum<sup>1\*</sup>

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม 2. เพื่อหาประสิทธิภาพผลคะแนนทดสอบระหว่างเรียนของบทเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 3. เพื่อหาประสิทธิภาพผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของบทเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 4. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน 5. เพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาเครื่องเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์ สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ลงทะเบียนรายวิชาเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์ 2 ในภาคเรียนที่ 2/2563 จำนวน 4 คน โดย การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัยคือบทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม ประกอบไปด้วย 1. เนื้อหาการฝึกอิมโพรไวส์เซชั่น 2. แบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบ หลังเรียน 3. แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกหัด และแบบบันทึกคะแนนการสอบปฏิบัติ 4. แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน 5. แบบประเมินการสังเกตการทำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า 1. การประเมินคุณภาพบทเรียน (IOC) เท่ากับ 1.00 อธิบายได้ว่า บทเรียนมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา มีความเหมาะสมที่นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน 2. คะแนนการทดสอบระหว่างเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00 อธิบายได้ว่า บทเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ 80.00 ตามที่กำหนด 3. คะแนนการทดสอบหลังเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.00 อธิบายได้ว่าบทเรียน มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 4. คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนเท่ากับร้อยละ 90.00 ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในบทเรียนในระดับสูง 5. คะแนนจากแบบสังเกตการทำกิจกรรมเป็นร้อยละ 91.66 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับเวลาในการทดลอง

**คำสำคัญ:** กีตาร์ป๊อปปูลาร์, อิมโพรไวส์เซชั่น, บทเพลงสมัยนิยม, นักศึกษาเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์

<sup>1\*</sup>ผู้ประพันธ์อันดับแรก อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

## Abstract

The objectives of this research were to (1) construct and verify the quality of the research instrument; (2) test the efficiency of the formative evaluation based on the criteria 80/80; (3) test the efficiency of summative evaluation based on the criteria 80/80; (4) survey students' satisfaction of lessons; and (5) assess students' learning by observing their behavior in activities. The research population consisted of 4 students from the Music Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University who registered for the course Popular Guitar 2, in semester 2/2020, and recruited via purposive sampling. The research instrument was a lesson on improvisation using Popular Songs as follows: (1) improvisation training; (2) improvisation tests; (3) the score record form (4) the opinion poll and (5) the activity assessment form. Results of the study showed that: (1) the quality assessment (IOC) of lessons 1.00, meaning the lessons had content validity and appropriate for use in the development of students; (2) testing the efficiency of the formative evaluation was 80.00 meaning that the lesson was as effective according to the 80.00 criteria as specified; (3) testing the efficiency of summative evaluation was 81.00, meaning that the lesson efficiency was higher than the specified criteria; (4) the satisfaction score of the lesson was 22.50, representing 90.0%, indicating that the sample group was satisfied with the lesson at a high level; (5) the score of the activity assessment was 91.66%, indicating that the activity created was appropriate.

**Keywords:** Popular Guitar, Improvisation, Popular Song, Popular Guitar Students

## บทนำ

การอิมโพรไวส์เซชัน (Improvisation) คือการสร้างสรรค์การบรรเลงดนตรีอย่างฉับพลันในขณะที่นักดนตรีกำลังบรรเลง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่นักดนตรีพึงมี Kevin Whitehead กล่าวว่า การอิมโพรไวส์ คือโอกาสที่นักดนตรีจะได้แสดงความสามารถผ่านการเล่นเครื่องดนตรีและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมชาติ (Kevin Whitehead, 2011, p. 6) การเล่นดนตรีแบบอิมโพรไวส์เซชันพบมากในดนตรีแจ๊สซึ่งถือเป็นทักษะ ที่ต้องใช้ไหวพริบ ปฏิภาณผสมผสานกับจินตนาการของนักดนตรี ซึ่งประกอบด้วยเรื่องราวที่นักดนตรีต้องการสื่อสารผ่านการบรรเลงอย่างมีศิลปะ แสดงถึงภูมิความรู้ ความคิด จินตนาการ และอารมณ์ทางดนตรี ที่ต้องการนำเสนอ อีริช เลห์วีระพานิช กล่าวว่า การอิมโพรไวส์คือหัวใจของดนตรีแจ๊ส ในการอิมโพรไวส์นักดนตรีมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักทางเดินของเสียงประสานของบทเพลงที่ต้องการบรรเลง เพื่อสามารถอิมโพรไวส์ ได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของผู้แต่งไม่ผิดเพี้ยนไปจากสิ่งที่ควรเป็นซึ่งถูกกำกับโดยคอร์ดต่าง ๆ การอิมโพรไวส์เซชันจึงเป็นทักษะสำคัญที่จะพัฒนานักดนตรีให้สามารถเล่นดนตรีได้อย่างอิสระ เติมไปด้วยการถ่ายทอดดนตรีอย่างสร้างสรรค์ และมีไหวพริบปฏิภาณ (อีริช เลห์วีระพานิช, 2551, น. 37) ดังนั้นนักดนตรีจึงต้องศึกษาและทำการฝึกซ้อมเพื่อให้มีทักษะในการคิดและสร้างสรรค์เสียงดนตรีด้วยวิธีการอิมโพรไวส์เซชันได้

ในการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ป๊อปปูลาร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางนั้น นักศึกษาจะได้ศึกษาการเล่นกีตาร์ จากบทเพลงหลากหลายรูปแบบ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการถอดโน้ตและเล่นบทเพลงตามต้นฉบับ การฝึกเทคนิค การอ่านโน้ต และการฝึกไล่บันไดเสียงต่าง ๆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของรายวิชายังไม่ครอบคลุมไปถึงเรื่องการสร้างสรรค์แบบอิมโพรไวส์เซชันซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็น ส่วนใหญ่การฝึกอิมโพรไวส์เซชันจะปรากฏอยู่ในการเรียนการสอนดนตรีแจ๊ส แต่อย่างไรก็ตามในดนตรีแจ๊สมีความหลากหลายและซับซ้อนในด้านเสียงประสาน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนใช้เวลา

ในการฝึกงานและรู้สึกท้อในการเริ่มต้นฝึก นอกจากนี้อิทธิพลของเอกสาร ตำรา และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึก อิมโพรไวส์เซชันโดยการนำบทเพลงสมัยนิยมมาเป็นแนวทางนั้นยังมีปริมาณน้อย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรสอดแทรก เนื้อหาการเรียนการสอนอิมโพรไวส์เซชันเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ครอบคลุมมากขึ้น นักศึกษาต้อง สามารถถ่ายทอดเสียงดนตรีอย่างสร้างสรรค์ผ่านการบรรเลงดนตรีได้อย่างอิสระ ดังนั้น การที่จะพัฒนานักศึกษา เอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์ให้มีทักษะการอิมโพรไวส์ เพื่อจะได้พัฒนาและประยุกต์ และต่อยอดไปสู่การเล่นบทเพลงที่มีความซับซ้อนแบบแจ๊สได้นั้น นักศึกษาเอกกีตาร์จึงจำเป็นต้องฝึกการอิมโพรไวส์เซชัน โดยการนำบทเพลงป๊อปปูลาร์ ที่นักศึกษาใช้เรียนในรายวิชามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนขั้นต้นก่อน เพราะบทเพลงป๊อปปูลาร์เป็นบทเพลง ที่นักศึกษามีความคุ้นเคย และถือว่าอยู่ใกล้ตัวนักศึกษามากที่สุด อีกทั้งยังมีรูปแบบของบทเพลงที่ไม่ซับซ้อนมากเกินไป จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะพัฒนาทักษะการอิมโพรไวส์เซชัน เพื่อที่จะได้แสดงความสามารถและความเป็นตัวตนของตัวเอง โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าการฝึกทักษะการอิมโพรไวส์เซชัน ในเบื้องต้นนี้จะเป็พื้นฐานในการต่อยอดจนสามารถ อิมโพรไวส์ในบทเพลงที่มีความซับซ้อนมากขึ้นได้

ผู้วิจัยได้ออกแบบการเรียนการสอนการอิมโพรไวส์เซชัน โดยการสร้างเครื่องมือคือบทเรียน เพื่อทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง โดยมุ่งเน้นให้ความรู้เรื่องอิมโพรไวส์เซชันเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน ซึ่ง วีระพงษ์ มีแก้ว กล่าวไว้ว่า วิชาดนตรีเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะภาคปฏิบัติ ซึ่งเปรียบเสมือนการเรียนอีกหนึ่งภาษา คือ ภาษาดนตรี การเรียนการสอนดนตรี จึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ฝึกฝนทักษะทางดนตรีให้ ได้ผลดีที่สุด คือชุดฝึกทักษะ (วีระพงษ์ มีแก้ว, 2559, น. 2) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบ การเรียนการสอนเพื่อนำมาเป็นหลักการที่เหมาะสม สำหรับการจัดการเรียนการสอน มาประยุกต์ใช้กับวิชาดนตรี ซึ่งสมจิต จันทรฉาย กล่าวว่า การออกแบบ (Design) คือ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไข ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อนำการออกแบบมาใช้ในการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นเพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้รู้อย่างใด อย่างหนึ่งของนักเรียน (สมจิต จันทรฉาย, 2557, น. 2) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำหลักการข้างต้นมาประยุกต์ใช้กับ การฝึกอิมโพรไวส์เซชัน และออกแบบบทเรียนและออกแบบการจัดการเรียน การสอนโดยมีจุดประสงค์เฉพาะ ในการฝึกอิมโพรไวส์เซชัน และสูตรรัตน์ จงบุญลสิทธิ กล่าวว่า การออกแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบแอดดี (Addie model) ประกอบด้วยกิจกรรมในการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analyze) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Develop) การนำไปใช้ (Implement) และการประเมินผล (Evaluate) รูปแบบแอดดี จึงเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในเรื่อง ต่าง ๆ ได้ เช่น การออกแบบ ชุดการเรียนการสอน การออกแบบบทเรียนแบบโปรแกรม การออกแบบการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ (สูตรรัตน์ จงบุญลสิทธิ, 2562, น. 206-207) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบการเรียน การสอนอิมโพรไวส์เซชันโดยผ่านกระบวนการการวิเคราะห์การออกแบบ และพัฒนาบทเรียนสำหรับฝึกทักษะขึ้น โดยการหาข้อมูลสร้างเป็นแบบเรียนขึ้นและเรียบเรียงการฝึกตามขั้นตอน จากนั้นนำไปตรวจสอบและพัฒนา บทเรียนเพื่อนำไปใช้เพื่อประเมินผลของบทเรียนที่สร้างขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการพัฒนานักศึกษาเครื่องเอกกีตาร์ ป๊อปปูลาร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอิมโพรไวส์เซชัน ซึ่งเป็นทักษะที่นักศึกษาดนตรีฟังมี เพื่อให้สามารถสร้างสรรค์เสียงดนตรี ในรูปแบบที่นักศึกษาต้องการได้อย่างอิสระโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ชัยชนะ ยงไสว และชัยพฤกษ์ เมฆรา ได้กล่าวว่า การเรียนดนตรีนอกจากจะเป็นการเพิ่มเสน่ห์ในการเขาสังคมของผู้เรียนแล้วยังเป็นการฝึกทักษะ พื้นฐานได้เป็นอย่างดี เช่น ความอดทน ความมีระเบียบวินัยสมาธิสติพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (ชัยชนะ ยงไสว และชัยพฤกษ์ เมฆรา, 2562, น. 72) ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดในการนำบทเพลงป๊อปปูลาร์มาเป็นกรอบในการเรียน ให้นักศึกษา โดยผ่านกระบวนการสร้างบทเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และสามารถสร้างสรรค์ดนตรี ในรูปแบบอิมโพรไวส์เพื่อแต่งเติมบทเพลงสมัยนิยมให้มีความน่าสนใจและสามารถนำเสนอ ความเป็นตัวตนของผู้เล่น

เข้าไปในบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งบทเรียนที่ได้สร้างขึ้นจะเป็นส่วนหนึ่ง ในการเรียนการสอนและเป็นนวัตกรรม สำหรับการเรียนรู้ในรายวิชากีตาร์ป๊อปปูลาร์

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยเรื่องการอิมโพรไวส์เซชัน โดยใช้ บทเพลงสมัยนิยม
2. เพื่อหาประสิทธิภาพผลคะแนนทดสอบระหว่างเรียนของบทเรียนเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
3. เพื่อหาประสิทธิภาพผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของบทเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
4. เพื่อสำรวจแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน
5. เพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรม

### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์ หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากีตาร์ปฏิบัติกีตาร์ ป๊อปปูลาร์ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563
2. บทเพลงสมัยนิยม หมายถึง บทเพลงที่ปรากฏอยู่ใน “บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม” ซึ่งผู้วิจัยได้นำบทเพลงสมัยนิยมเหล่านั้นมาเป็นบทเพลงหลักในบทเรียน
3. บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชัน หมายถึง สื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองในงานวิจัยครั้งนี้

### สมมุติฐานการวิจัย

บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนด 80/80

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักศึกษาเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์ สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่ลงทะเบียนในรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ป๊อปปูลาร์ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งมีจำนวน 4 คน

#### 2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

#### 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม ประกอบไปด้วย

3.1.1 เนื้อหาเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม

3.1.2 แบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน

3.1.3 แบบสำรวจแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียน

3.1.4 แบบสังเกตการทำกิจกรรมสำหรับผู้สอน

3.1.5 แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกหัด และแบบบันทึกคะแนนการสอบปฏิบัติ

#### 4. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

4.1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเตรียมการสร้างบทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

4.1.1 การศึกษารายละเอียดคำอธิบายรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ป๊อปปูลาร์ 2

4.1.2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงป๊อปปูลาร์

4.1.3 การศึกษาหลักการเกี่ยวกับการฝึกอิมโพรไวส์เซชัน

4.1.4 การศึกษาทฤษฎีดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอิมโพรไวส์เซชันเบื้องต้น

4.2 การสร้างเครื่องมือบทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม ดังนี้

4.2.2. การสร้างบทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม

4.2.3. การจัดทำแบบฝึกหัดท้ายบทเพื่อวัดความเข้าใจและวัดทักษะของผู้เรียนหลังจากการเรียนการสอน

4.2.4 การจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน

4.2.5 การสร้างสื่อประกอบการสอนดังต่อไปนี้ แอปพลิเคชัน แอ็กสการเรียนรู้อย่างแบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

4.3 การตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนและการวัดผลโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้ 1. ดร. ณิชชา พัฒนานนท์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษาและการวิจัยดนตรีศึกษา 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรุตร์ แก้วหล้า อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรีและอาจารย์สอนกีตาร์ 3. อาจารย์พงษ์วิกรานต์ มหิทธิพงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ผู้เชี่ยวชาญทฤษฎีดนตรีและการประพันธ์ หลังจากนั้น นำเครื่องมือวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence)

4.4 นำแบบฝึกไปทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองกับนักศึกษาเครื่องเอกกีตาร์ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำบทเรียนไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

#### 5. การนำบทเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การนำบทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชันโดยใช้บทเพลงสมัยนิยมไปใช้จริงกับนักศึกษาเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ป๊อปปูลาร์ 2 จำนวน 4 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ประกอบไปด้วยการจัดการเรียนการสอนดังนี้

5.1 บทที่ 1 แนวคิดการอิมโพรไวส์เซชันและพื้นฐานทฤษฎีดนตรีที่จำเป็นจำนวน 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง

5.2 บทที่ 2 การแกะเพลง จำนวน 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง

5.3 บทที่ 3 การวิเคราะห์รูปแบบและคอร์ดในบทเพลง จำนวน 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง

5.4 บทที่ 4 การเล่นตามต้นฉบับและการตกแต่งทำนองเดิม จำนวน 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง

5.5 บทที่ 5 การแต่งทำนองโซโล่และการอิมโพรไวส์ จำนวน 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 3 ชั่วโมง

#### 6. การวัดและการประเมินผล

#### 7. การรวบรวมผลการประเมิน

#### 8. การวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ด้วยการหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียน 80/80 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าประสิทธิภาพ

## ระยะเวลาในการทำวิจัย

พฤษภาคม 2563 – พฤษภาคม 2564

## ผลการวิจัย

### 1. ผลการสร้างเครื่องมือวิจัย

#### 1.1 เครื่องมือในการวิจัย

บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงสมัยนิยมประกอบไปด้วยเนื้อหา 5 บท ประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

1.1.1 บทที่ 1 แนวคิดการอิมโพรไวส์เซชั่นและพื้นฐานทฤษฎีดนตรีที่จำเป็น

1.1.2 บทที่ 2 การแกะเพลง

1.1.3 บทที่ 3 การวิเคราะห์รูปแบบและคอร์ดในบทเพลง

1.1.4 บทที่ 4 การเล่นตามต้นฉบับและการตกแต่งทำนองเดิม

1.1.5 บทที่ 5 การแต่งทำนองโซโล่และการอิมโพรไวส์เซชั่น

#### 1.2 คุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยพบว่าการประเมินคุณภาพบทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงสมัยนิยม ผลจากการตรวจสอบหาค่า IOC ได้เท่ากับ 1.00 หมายถึงเครื่องมือมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีความเหมาะสมที่นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณภาพที่ปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงผลของการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

| ประเด็นการประเมิน                                                | ความเห็น<br>ของผู้เชี่ยวชาญ |            |            | รวม | ค่า<br>IOC | การแปลผล |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------|------------|------------|-----|------------|----------|
|                                                                  | คน<br>ที่1                  | คน<br>ที่2 | คน<br>ที่3 |     |            |          |
| 1. เนื้อหาของบทเรียนมีคุณภาพ                                     | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 2. จุดประสงค์ของบทเรียนมีความชัดเจน                              | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 3. บทเรียนทำให้เข้าใจหลักการฝึกอิมโพรไวส์เซชั่นได้               | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 4. เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน                                     | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 5. การจัดเรียงเนื้อหามีความสัมพันธ์และต่อเนื่อง                  | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 6. เวลาการทำกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมเนื้อหา<br>อย่างเหมาะสม | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 7. บทเรียนส่งเสริมพัฒนาการทางด้านทักษะปฏิบัติ                    | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 8. บทเรียนมีความน่าสนใจ                                          | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 9. การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา                   | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| 10. สามารถนำชุดการสอนไปพัฒนาและใช้ในการสอนได้จริง                | +1                          | +1         | +1         | 3   | 1          | ใช้ได้   |
| ค่าเฉลี่ย                                                        |                             |            |            |     | 1.00       | ใช้ได้   |

## 2. ผลการทดสอบระหว่างเรียน

ผลการวิจัยพบว่าคะแนนทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.16 และมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00 โดยผลการทำแบบฝึกหัดที่ 1 และ 2 ได้ค่าประสิทธิภาพสูงที่สุดคือ 85.00 และผลการทำแบบฝึกหัดที่ 3 ได้ค่าประสิทธิภาพต่ำที่สุด คือ 72.50 อธิบายได้ว่า บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด 80.00

ตารางที่ 2 แสดงผลจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

| ลำดับ<br>ของแบบทดสอบ | ลำดับของนักศึกษา<br>/คะแนน |            |            |            | คะแนนเต็ม | ค่าเฉลี่ย | ค่าเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน | ประสิทธิภาพ |
|----------------------|----------------------------|------------|------------|------------|-----------|-----------|-------------------------|-------------|
|                      | คนที่<br>1                 | คนที่<br>2 | คนที่<br>3 | คนที่<br>4 |           |           |                         |             |
| 1                    | 8                          | 9          | 8          | 9          | 10        | 8.50      | 0.5                     | 85.00       |
| 2                    | 8                          | 9          | 8          | 9          | 10        | 8.50      | 0.5                     | 85.00       |
| 3                    | 7                          | 6          | 8          | 8          | 10        | 7.25      | 0.95                    | 72.50       |
| 4                    | 8                          | 8          | 8          | 8          | 10        | 8.00      | 0.0                     | 80.00       |
| 5                    | 7                          | 7          | 8          | 9          | 10        | 7.75      | 0.95                    | 77.50       |
| N=4                  | 38                         | 39         | 40         | 43         | 50        | 40.00     | 2.16                    | 80.00       |

## 3. ผลการทดสอบหลังเรียน

ผลการวิจัยพบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 และมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.00 อธิบายได้ว่า บทเรียนเรื่อง การอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบหลังเรียน

| การทดสอบ<br>หลังเรียน | นักศึกษาลำดับที่/คะแนน |         |         |         | คะแนนเต็ม | ค่าเฉลี่ย | ค่าเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน | ประสิทธิภาพ |
|-----------------------|------------------------|---------|---------|---------|-----------|-----------|-------------------------|-------------|
|                       | คนที่ 1                | คนที่ 2 | คนที่ 3 | คนที่ 4 |           |           |                         |             |
| N=4                   | 37                     | 42      | 38      | 45      | 50        | 40.50     | 3.70                    | 81.00       |

## 4. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทเรียน

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า คะแนนจากแบบสำรวจความคิดเห็นเท่ากับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.08 และมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 90.00 ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในบทเรียนในระดับสูง

ตารางที่ 4 แสดงผลสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา

| รายการ | นักศึกษาลำดับที่/คะแนน<br>คะแนนเต็ม 25 คะแนน |            |            |            | ค่าเฉลี่ย | ค่าเบี่ยงเบน<br>มาตรฐาน | ประสิทธิภาพ |
|--------|----------------------------------------------|------------|------------|------------|-----------|-------------------------|-------------|
|        | คนที่<br>1                                   | คนที่<br>2 | คนที่<br>3 | คนที่<br>4 |           |                         |             |
| N=4    | 23                                           | 22         | 25         | 20         | 22.50     | 2.08                    | 90.00       |

## 5. สังเกตการณ์ทำกิจกรรมสำหรับผู้สอน

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า จากแบบสังเกตการณ์การทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 8.25 คิดเป็นร้อยละ 91.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.50 และมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 91.66 ทำให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจศึกษาบทเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

ตารางที่ 5 แสดงผลจากแบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมสำหรับผู้สอน

| รายการ                                    | ลำดับนักศึกษา/คะแนน |         |         |         | คะแนนเต็ม | ค่าเฉลี่ย | ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน | ประสิทธิภาพ |
|-------------------------------------------|---------------------|---------|---------|---------|-----------|-----------|---------------------|-------------|
|                                           | คนที่ 1             | คนที่ 2 | คนที่ 3 | คนที่ 4 |           |           |                     |             |
| ความสนใจในการเรียน<br>(3 คะแนน)           | 2                   | 3       | 3       | 3       | 9         | 2.75      | 0.50                | 30.55       |
| การมีส่วนร่วม<br>ในชั้นเรียน<br>(3 คะแนน) | 2                   | 3       | 3       | 3       | 9         | 2.75      | 0.50                | 30.55       |
| การปฏิบัติกิจกรรม<br>(3 คะแนน)            | 2                   | 3       | 3       | 3       | 9         | 2.75      | 0.50                | 30.55       |
| N=4                                       | 6                   | 9       | 9       | 9       | 9         | 8.25      | 1.50                | 91.66       |

### สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างเครื่องมือวิจัย บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงสมัยนิยมประกอบไปด้วยเนื้อหา 5 บท มีค่า IOC ได้เท่ากับ 1.00 หมายถึงเครื่องมือมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
2. ผลคะแนนทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าร้อยละมีค่าเท่ากับ 80.00 มีประสิทธิภาพพอดีกับเกณฑ์ที่กำหนด 80.00
3. ผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าร้อยละมีค่าเท่ากับ 81.00 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
4. ผลคะแนนจากแบบสำรวจความคิดเห็นเท่ากับ 22.50 คิดเป็นร้อยละ 90.00 ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในบทเรียนในระดับสูง
5. ผลคะแนนจากแบบสังเกตการณ์การทำกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 8.25 คิดเป็นร้อยละ 91.66 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

### การอภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

#### 1. เครื่องมือในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินคุณภาพของ “บทเรียนการฝึกอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลง ป๊อปปูลาร์ เพื่อพัฒนาทักษะการอิมโพรไวส์ของนักศึกษาเครื่องเอกกีตาร์ป๊อปปูลาร์” ได้ค่า IOC ได้เท่ากับ 1.00 หมายถึง ข้อคำถามทุกข้อมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แสดงให้เห็นว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีความถูกต้องในเนื้อหา มีความเหมาะสมที่นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนที่สร้างขึ้นเป็นการฝึกขั้นพื้นฐานในการอิมโพรไวส์เซชั่น สร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนตามหลักการ มีการจัดเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และสามารถฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นกีตาร์ได้ เนื้อหาในบทเรียนเป็นการนำเพลงป๊อปปูลาร์มาช่วยในการฝึก ซึ่งบทเพลงที่อยู่ในบทเรียนเป็นบทเพลงที่อยู่ในประเภทที่ใช้บันไดเสียงเมเจอร์ และมีความยากระดับปานกลาง นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้แนะนำให้ผู้เรียนสามารถเลือกบทเพลงได้ด้วยตัวเอง

บทเรียนที่สร้างขึ้นมีลักษณะให้ผู้เรียนฝึกใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสิ่งใหม่ และคิดอย่างเป็นระบบในการอิมโพรไวส์เซชั่น ซึ่งสอดคล้องกับ สมจิต จันทรฉาย (2557) ที่ได้อธิบายการออกแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า การออกแบบการเรียนการสอนของโรว์แลนด์ ไวต์นี้ 1. การออกแบบเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมาย เป็นสิ่งนำทางเพื่อสร้างสิ่งใหม่ 2. สิ่งใหม่ที่เป็นผลงานการออกแบบต้องนำไปใช้ได้และมีประโยชน์ 3. งานพื้นฐานในการออกแบบคือการแปลงสารสนเทศจากความต้องการไปสู่สารสนเทศ ในการออกแบบผลงาน 4. การออกแบบต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 5. การออกแบบเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา 6. ในการออกแบบนั้น กระบวนการแก้ปัญหาเป็นได้ทั้งกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นลำดับขั้น หรือเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ 7. การออกแบบเป็นศาสตร์หรือผสมผสานระหว่างศาสตร์และศิลป์ 8. การออกแบบต้องอาศัยทักษะทางเทคนิค ความคิดสร้างสรรค์ความเป็นเหตุผลและใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และ 9. กระบวนการออกแบบเป็นกระบวนการพัฒนา (สมจิต จันทรฉาย, 2557, น. 3)

## 2. การใช้บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์

ผลคะแนนทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.16 และค่าร้อยละมีค่าเท่ากับ 80.00 อธิบายได้ว่า บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์ มีประสิทธิภาพในเกณฑ์ 80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนด อภิปรายผลได้ว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นมีเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งอยู่ในยุคสมัยของความนิยมและความชื่นชอบในบทเพลงป๊อปปูลาร์ สอดคล้องกับความหมายของดนตรีป๊อปคือ เพลงป๊อปและดนตรีป๊อปปูลาร์เป็นบทเพลง ที่ตอบสนองผู้ฟังกลุ่มใหญ่ ความนิยมของคนในสังคมกลุ่มใหญ่จึงเป็นเหมือนวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับจากคนหมู่มาก และสอดคล้องกับ อนงค์สุลักษณ์ ไยลลอ กล่าวว่ เพลงป๊อปในปัจจุบันเป็นที่นิยมของวัยรุ่น การฟังเพลงจะเป็นแนวเพลงป๊อปซึ่งเป็นทางเลือกเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และเติมเต็มความสุขในช่วงชีวิตวัยรุ่น (อนงค์สุลักษณ์ ไยลลอ, 2555, น. 2)

## 3. ผลการทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน

ผลคะแนนทดสอบระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.16 และประสิทธิภาพมีค่าร้อยละเท่ากับ 80.00 โดยผลการทำแบบฝึกหัดที่ 1 และ 2 ได้ค่าร้อยละสูงที่สุดคือร้อยละ 85.00 และผลการทำแบบฝึกหัดที่ 3 ได้ค่าร้อยละต่ำที่สุดคือร้อยละ 72.50 อธิบายได้ว่า บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด 80.00

ผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 และประสิทธิภาพมีค่าร้อยละเท่ากับ 81.00 อธิบายได้ว่า บทเรียนเรื่องการอิมโพรไวส์เซชั่นโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาสาระและการวัดผลที่เหมาะสมสอดคล้องและไม่ยากจนเกินไป เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้งานได้จริง

ผลการทดสอบระหว่างเรียนเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด และผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนเข้าเรียนทุกคาบเรียนและมีความตั้งใจในการฝึกซ้อมในแต่ละบทเรียนเป็นอย่างดี อีกทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกกิจกรรมจึงทำให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนที่ต้องการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ วิพุธ ตั้งแต่ง กล่าวว่ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้จำเป็นต้องอาศัยขั้นตอนการสอนอย่างมีระบบ ทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนรวมทั้งสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนนั้นองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งเป็น 1) ผู้สอน หมายถึงผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ผู้เรียนหมายถึงผู้ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากผู้สอน และควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ 3) เนื้อหา ซึ่งประกอบไปด้วยหลักสูตร เนื้อหา รวมทั้งการวัดและประเมินผล 4) การเรียนการสอน ซึ่งหมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เทคนิคการสอน สื่อการสอน

การจะได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีการตกลงทิศทางการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ชัดเจนไปในทิศทางเดียวกัน (วิพุธ ตั้งแต่ง, 2562, น. 3)

#### 4. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทเรียน

ผลคะแนนจากแบบสำรวจความคิดเห็นเท่ากับ 22.50 คิดเป็นร้อยละ 90.00 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในบทเรียน อาจเป็นเพราะบทเรียนมีความเหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่น สอดคล้องกับ อนงค์สุลักษณ์ ไยล่อ กล่าวไว้ว่า เพลงป๊อปในปัจจุบันเป็นที่นิยมของวัยรุ่นการฟังเพลงจะเป็นแนวเพลงป๊อปซึ่งเป็นทางเลือกเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และเติมเต็มความสุขในช่วงชีวิตวัยรุ่น (อนงค์สุลักษณ์ ไยล่อ, 2555, น. 2) อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์การแต่งทำนองเพิ่มเติมโดยการแสดงความรู้ความสามารถของตนเองในการเล่นดนตรีแบบอิมโพรไวส์ ซึ่งนักเรียนที่อยู่ในวัยรุ่นมักมีความต้องการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ เมดนิค (Mednick, 1978) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการมองเห็น ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ต่อเนื่องกันไป ผู้มีความคิดสร้างสรรค์คือผู้ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งเร้ากับการตอบสนองได้ แตกต่างหลากหลาย และแปลกใหม่ เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการค้นพบความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ระหว่างสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาและผลิตผลงานใหม่ขึ้นอย่างมีเอกลักษณ์ เป็นของตนเอง (อภิชาติ เนินพรหม, 2559, น. 16)

#### 5. การสังเกตการทำกิจกรรม

ผลคะแนนจากแบบสังเกตการทำกิจกรรม เท่ากับ 8.25 คิดเป็นร้อยละ 91.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.50 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับเวลาในการทดลอง อีกทั้งบทเรียนยังเป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดสร้างสรรค์ การแกะเพลง และการแต่งทำนองโดยการแสดงความรู้ความสามารถของตนเองในการเล่นดนตรีแบบอิมโพรไวส์ ซึ่งนักเรียนที่อยู่ในวัยรุ่นมักมีความต้องการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และการแกะเพลงให้เหมือนต้นฉบับเพื่อแสดงความสามารถของตนเอง เพราะตามธรรมชาติของวัยรุ่นนั้น วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งใหม่ๆ ที่ตุนสนใจ ทั้งในเรื่องหลักการและแนวคิดต่าง ๆ เรื่องที่ทำหาย สอดคล้องกับ แพทย์หญิงศรีประภา ชัยสินธพ กล่าวในเวทีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าการปรับตัวของวัยรุ่นเป็นพัฒนาการต่อจากวัยเด็กกำลังจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่ จะเริ่มรับผิดชอบตัวเอง ทำให้วัยรุ่นต้องมีการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมมีการสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง สร้างทัศนคติ และค่านิยมแห่งชีวิต การแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเองนี้ Erikson เรียกว่าเป็น identity crisis หรือวิกฤตการณ์แห่งการแสวงหาเอกลักษณ์ มีการมองตน และเห็นตนเองตามที่ผู้อื่นเห็น เรียนรู้และยอมรับความสามารถของตน (ศรีประภา ชัยสินธพ, ม.ป.ป.)

#### ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรเพิ่มระดับความยากของบทเพลงที่มีหลายบันไดเสียง
2. ควรมีการนำการเรียนการสอนโดยใช้บทเพลงป๊อปปูลาร์ไปใช้พัฒนานักศึกษาดนตรีเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. การฝึกปฏิบัติดนตรีอาจใช้เวลานานเพื่อให้เห็นผลอย่างชัดเจน ควรมีการฝึกโดยการให้ขยายระยะเวลาในการเรียนให้นานขึ้นและเพิ่มเนื้อหาและระดับความยากที่มากขึ้น
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเรียน
5. ควรมีการเพิ่มสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น เช่น สื่อออนไลน์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย หนังสือเสียง และแบบฝึกหัดที่สามารถเปิดฟังได้ตลอดเวลา
6. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาทดลองในกลุ่มผู้เรียนกลุ่มเล็ก ควรมีการต่อยอดในกลุ่มประชากรที่หลากหลายเพิ่มขึ้นเพื่อแสดงคุณค่าของบทเรียน

## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ทุนส่วนตัว รอบที่ 1 (1-31 ตุลาคม) ปีงบประมาณ พ.ศ.2564 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

## เอกสารอ้างอิง

- ชัยชนะ ยงใส, และชัยพฤกษ์ เมฆรา. (2652). การสร้างชุดการสอนวิชากีตาร์เบื้องต้นโดยใช้สื่อการสอน Backing Tracks 12 Bar Blues กรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านดอนตริลำปาง จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2562.
- ธีรัช เลหาวีระพานิช. (2551). การอิมโพรไวส์เบื้องต้นความสำคัญของการเดินเบสในการอิมโพรไวส์. วารสารดนตรีรังสิต, ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2551.
- วิพุธ ตั้งแต่ง. (2562). กระบวนการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สระดับปริญญาบัณฑิตในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วีระพงษ์ มีแก้ว. (2559). การพัฒนาชุดฝึกทักษะปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ศรีประภา ชัยสินธพ. (ม.ป.ป.). สภาพจิตใจของวัยรุ่น. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดลออนไลน์. สืบค้นจาก<https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generaldoctor/06062014-0847>.
- สุดาร์ตน์ จงบุรณสิทธิ. (2562). การใช้รูปแบบการสอน Addie Model เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติครั้งที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์นวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม วันที่ 5-6 สิงหาคม 2562 ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา.
- สมจิต จันทรฉาย. (2557). การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน ตำราประกอบการสอนวิชา 1127102 การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครปฐม. บริษัท เพชรเกษมพรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อนงค์สุลักษณ์ ไยล่อ. (2555). ดนตรีป๊อปกับพฤติกรรมวัยรุ่นไทย: กรณีศึกษากลุ่มวัยรุ่นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อภิชาติ เนินพรหม. (2559). การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์ สำหรับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม. (ดุชนิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Kevin Whitehead. (2011). Why Jazz?. Print in the United Stage of America, Oxford University.